

INFO SILOS

Interni magazin Tvornice cementa Kakanj

Broj 30/31, zima 2011/2012.

Priroda će biti najveći pobjednik

KAKANJ CEMENT
HEIDELBERGCEMENT Group

Uvodnik

Poštovane kolegice i kolege

Iza nas je još jedna teška godina obilježena izuzetno nepovoljnim ekonomskim okolnostima i trendovima. Opet je najteže stanje u građevinskoj industriji kako u BiH tako i u okruženju. Ilustracije radi, samo u protekle 2-3 godine potrošnja cementa niža je za otprilike 35-40%, pa posljedično tome i rezultati koje ostvarujemo su uvjetovani nižim prihodima od prodaje cementa i betona. Tokom 2011. godine na tržište smo plasirali 470.000 tona cementa, što je za oko 20.000 tona manje nego prethodne godine. Finansijski rezultati su također slabiji, pa je tako prihod od prodaje manji za 16% što će sukladno tim trendovima utjecati na konačni finansijski rezultat kompanije.

Međutim, čak i u takvim zaista teškim okolnostima i smanjenoj uposlenosti kapaciteta, Tvornica cementa Kakanj završice poslovnu godinu sa pozitivnim finansijskim rezultatima. Realizovali smo sve planirane investicije. Silos klinkera, naša najveća ekološka investicija u proteklih nekoliko godina, primit će prve tone klinkera već u prvom kvartalu 2012. godine. Pored toga, odlučili smo se za realizaciju još jedne ekološke investicije, a to je projekat prikupljanja i prečišćavanja oborinskih voda, čime ćemo u potpunosti zatvoriti proces uz maksimalnu zaštitu zraka, vode i tla. Zadržali smo leadersku poziciju na tržištu cementa i betona u BiH, kao i konkurentnost i prisustvo na regionalnom širem tržišnom prostoru, a sve poslovne aktivnosti, investicije i finansijske obaveze finansiramo u potpunosti iz vlastitog novčanog izvora.

Svi indikatori ukazuju da će naredna godina biti još izazovnija, i prema svim procjenama teža od prethodne. Evidentan je pad kupovne moći, domaćeg privrednog potencijala i poduzetničkog duha, spremnosti na rizik i ulaganja, pad interesa uz neulaganje stranih investitora, pad kreditnih aktivnosti banaka, smanjen je kreditni rejting BiH, pa je logično da domaća privreda gubi dah u maratonskoj utrci sa previše prepreka. Pad likvidnosti i sve teža naplativost potraživanja posebno je izražen problem koji ne jenjava nego je sve izraženiji.

Ipak, bez obzira na trenutnu situaciju, trebamo gledati u budućnost i energiju usmjeravati na razvoj, jer nakon kiše dolazi sunce. Trebamo emitirati i pozitivne impulse i blagi optimizam jer svi su složni u tome da proizvodnja mora

postati snažan stup i generator razvoja i rasta ekonomije i zaposlenosti.

Tvornica cementa Kakanj je dobro pripremljena za sve izazove koji su pred nama. Primarni fokus u narednoj godini svakako će biti na uštedama i povećanju efikasnosti i operativnosti. Naša organizacijska struktura istkana je profesionalnim i odgovornim osobljem koje svaki izazov može preokrenuti u šansu. Naše poslovanje zasnivaće se na još većem približavanju našim kupcima, jasno definisanim odgovornostima, i brzoj i efikasnoj provedbi odluka.

Ovom prilikom zahvaljujemo se svim zaposlenicima na njihovom doprinosu i zalaganju da i ovu godinu zaključimo povoljnim rezultatima. Još jednom smo pokazali da imamo izvrstan tim rukovodilaca i radnika. Pred nama je još jedna godina puna izazova i poteškoća, ali i prilika koje moramo prepoznati i okrenuti u našu korist.

U svoje i u ime Uprave TCK, želim vama i vašim porodicama puno zdravlja, sreće, uspjeha i zajedničkih novih radnih pobjeda u Novoj 2012 godini.

Branimir Muidža
Generalni direktor

Direktor Muidža susreo se s predsjednikom Republike Hrvatske, Dr. Josipovićem

Branimir Muidža, generalni direktor HeidelbergCementa za područje Bosne i Hercegovine i Hrvatske i generalni direktor Tvornice cementa Kakanj, susreo se 03.11.2011., sa predsjednikom Republike Hrvatske Ivom Josipovićem na prijemu u Uredu predsjednika RH na Pantovčaku u Zagrebu. Prijem kod predsjednika iskorišten je između ostalog i za dalje jačanje regionalne poslovne saradnje i stvaranje povoljnog ambijenta za ulaganje.

„Iznimno sam zahvalan predsjedniku Josipoviću što mi je ukazao veliku čast ovim prijemom koji je protekao u veoma ugodnoj atmosferi i korisnom razgovoru. Nadasve cijenim i potpuno podržavam napore i aktivnosti koje predsjednik Josipović čini na jačanju i zbližavanju šire regije u pravcu stvaranja pretpostavki

još bliže regionalne suradnje, koja je u interesu razvoja lokalnih ekonomija zemalja u regionu te podizanja životnog standarda svih građana“ - izjavio je Branimir Muidža.

„Kroz mnogobrojna uspješna ulaganja i pozitivne rezultate HeidelbergCementa u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini nastojimo dati svoj maksimalni doprinos razvoju ove regije i njenoj integraciji u evropske tokove. I kao predsjednik Vijeća stranih investitor BiH (Foreign Investment Council – FIC) svakako ću dati svesrdnu podršku naporima u kreiranju pozitivnog okruženja koje afirmira i promovira privlačenje stranih investitora koju su spremni ulagati u bolju budućnost naše regije,“ dodao je Muidža.

Ovo je bio drugi susret Predsjednika Republike Hrvatske i Branimira Muidže u kratkom roku. Raniji susret se dogodio desetak dana ranije kada je Predsjedniku Republike Hrvatske uručena najviša regionalna nagrada koju dodjeljuju menadžeri i privrednici regiona jugoistočne i srednje Evrope.

Direktor Tvornice cementa Kakanj proglašen za najboljeg menadžera

U Sarajevu je 07.07.2011, uz prisustvo nekoliko stotina najuspješnijih menadžera iz desetak zemalja Evrope i većeg broja privrednih, političkih i javnih ličnosti iz BiH i regiona, održana dvadesetčetvrta po redu ceremonija izbora najmenadžera i najkompanija regiona jugoistočna i srednja Evropa.

Dodijeljeno je ukupno 25 menadžerskih nagrada najuspješnim menadžerima, te 11 nagrada najuspješnim pojedincima, koji ne rade direktno u biznisu, ali svojim aktivnostima prave povoljniji ambijent za biznis i ekonomiju.

Žiri Nezavisne Agencije, kao ni proteklih godina, nije imao nimalo lak zadatak – od gotovo 2.000 pristiglih nominacija, izabrati najbolje – šampione biznisa regiona.

Dobitnici priznanja su privrednici i kompanije, koji su u ovoj godini zabilježili meteorske uspone i rezultate u ekonomskom razvoju, investicijama, ekologiji, kvalitetu rada i zapošljavanju.

Iz Bosne i Hercegovine, države domaćina nagrade *Najmenadžer*, za najmenadžera izabran je Branimir Muidža, generalni direktor Tvornice cementa Kakanj d.d. Kakanj. Ovo najviše priznanje Nezavisne agencije, Evropskog udruženja menadžera i časopisa Euromanager Muidža je dobio za izvanredne menadžerske rezultate, *rekordne proizvodne učinke, kontinuiran rad i razvoj kompanije, izuzetna dostignuća u zaštiti životne okoline, te širenje poslovanje kompanije na susjedne zemlje*". Za deset godina, koliko je prošlo od privatizacije Tvornice,

najuspješnije u Bosni i Hercegovini, prihvaćene obaveze u ukupnim investicijama premašene su čak za 60 odsto.

„Ovo je nagrada za sve radnike Tvornice cementa Kakanj bez čijeg svakodnevnog zalaganja bi bilo jako teško ostvariti ovako dobre rezultate u kontinuitetu. Želim posebno istaknuti pozitivan timski duh koji krasi naš kolektiv i koji je uz maksimalni pojedinačni doprinos svakog zaposlenog omogućio da uz dobru organizaciju i stvorenu sinergiju, ostvarujemo kontinuirani uspjeh i hvalevrijedne rezultate,“ rekao je Branimir Muidža, direktor Tvornice cementa Kakanj. „Koristim ovu priliku da se zahvalim organizatorima izbora i da istaknem da je ovo jedna od rijetkih manifestacija koja nagrađuje ljude koji otvaraju nova radna mjesta i stvaraju novu vrijednost za cijelu zajednicu,“ dodao je Muidža.

Branimir Muidža izabran za novog predsjednika Vijeća stranih investitora

Upravni odbor Vijeća stranih investitora, na svojoj redovnoj sjednici, održanoj 25. oktobra 2011. godine, jednoglasnom odlukom izabrao je novog predsjednika ovog Udruženja koje okuplja najveće strane investitore u Bosni i Hercegovini. Čast da zauzme mjesto predsjednika pripala je Branimiru Muidži, generalnom direktoru HeidelbergCementa za područje BiH i Hrvatske. „Naše je opredjeljenje da svojim aktivnostima u Vijeću stranih investitora u saradnji sa institucijama zakonodavne i izvršne vlasti u BiH efikasno djelujemo u pravcu pospešivanja okvira i poslovne klime za ekonomsku saradnju i investiranje u BiH, te privlačenju stranih investicija što će rezultirati podizanjem konkurentnosti bosanskohercegovačke privrede i standarda građana,“ izjavio je ovom prilikom Branimir Muidža.

Vijeće stranih investicije djeluje kao udruženje koje okuplja najveće strane investitore kao što su: HeidelbergCement, EBRD (Europska banka za obnovu i razvoj), Arcelor Mittal, m:tel, Raiffeisen bank,

Natron Hayat, Unicredit bank, Carmeuse, OMV, Pricewaterhouse Coopers, Meggle, ProCredit bank, Posao.ba i ostali koji su do sada u BiH uložili više milijardi KM u BiH privredu i zapošljavaju veoma značajan broj ljudi.

Vijeće aktivno surađuje sa svim organima vlasti u BiH na pripremi zakona te kreiranju povoljnog ambijenta za ulaganja u BiH, a najveći dio „Bijele knjige“ koji sadržava konkretne preporuke i prijedloge stranih investitora, je odmah nakon potpisanog protokola sa premijerom FBiH Nerminom Nikšićem već ušao u parlamentarnu proceduru odnosno u fazu realizacije.

Branimir Muidža naglašava da je vrlo zadovoljan ovom činjenicom koja ukazuje da Vlada FBiH uvažava FIC i članice Vijeća kao važnog partnera te da se na vrlo konkretan način u vrlo kratkom roku pristupa konkretizaciji prijedloga koji dolaze iz privrede.

Kombinovani audit integritetnog sistema

Dana 21. i 22. 12. 2011. godine održan je kombinovani audit na integritetnom sistemu upravljanja kvalitetom, okolinom, te zaštitom zdravlja i bezbjednošću na radu. Naime, za sistem upravljanja kvalitetom i okolinom, u skladu sa zahtjevima standarda ISO 9001:2008 i ISO 14001:2004, proveden je šesti kontrolni audit. Za sistem upravljanja zaštitom zdravlja i bezbjednošću na radu, u skladu sa zahtjevima standarda OHSAS 18001:2007, proveden je drugi recertifikacijski audit.

Svi auditu su bili uspješni, što potvrđuje da je na integritetnom sistemu upravljanja postignut dalji napredak u toku godine koja je na isteku. To su prepoznali i auditori iz TBS (TUV Bayern Sava) iz Ljubljane, te dali “zeleno svjetlo” za dalje korištenje stečenih certifikata.

Bitno je napomenuti da su u međuvremenu provedeni i nadzorni auditu u skladu sa zahtjevima norme EN 197-1, čime je TCK ispunila sve preduvjete za sticanje CE znaka i izvoz naših proizvoda na područje EU.

Takmičenje za promociju biološke raznovrsnosti

HeidelbergCement je objavio međunarodni konkurs pod nazivom "Quarry Life Award" (Živi svijet kamenoloma), kako bi prikupio nove ideje za zaštitu i promociju biološke raznovrsnosti na svojim kamenolomima i šljunkarama.

Zaštita i promocija biološke raznovrsnosti različitih biljnih i životinjskih vrsta tokom i nakon upotrebe kamenoloma već dugo je prioritet HeidelbergCementa. "Mi smo čvrsto opredijeljeni da učinimo sve što možemo kako bi zaštitili jedinstvenu lokalnu floru i faunu na više od 1.000 kamenoloma i šljunkara," kaže dr. Bernd Scheifele, predsjedavajući Upravnog odbora HeidelbergCementa. "Mi smo objavili međunarodni konkurs pod nazivom Quarry Life Award jer smo ubijedeni da novi istraživački projekti i ideje mogu dodatno poboljšati svijest o biološkoj vrijednosti naših kamenoloma."

Studenti, učenici, istraživači i nevladine organizacije pozivaju se da do 17. februara 2012. godine prijave svoje ideje i prijedloge putem web stranice www.quarrylifeaward.ba ili www.quarrylifeaward.com. Od marta do septembra 2012. godine najzanimljiviji projekti će se implementirati na odabranim kamenolomima i šljunkarama u zemljama učesnicama konkursa. Nagrade za najbolje projekte na državnom nivou su 1.500, 3000 i 5000 eura, a tri nagrade za najbolje projekte na globalnom nivou su 10.000, 20.000 i 30.000 eura, dok je najvažnija nagrada veliko hvala od majke Prirode!

Konkurs Živi svijet kamenoloma nudi jedinstvenu priliku da se okruženju kamenoloma da istinska ekološka i obrazovna vrijednost. Kandidati trebaju odabrati jednu od ponuđenih lokacija i do 17. februara 2012. predati projekt koji se odnosi na jednu od četiri teme:

- **Otkrivanje biološke raznovrsnosti na kamenolomima**
Cilj: povećati znanje o biološkoj raznovrsnosti na odabranim kamenolomima.

Neka Vaše ideje ojačaju bioraznovrsnost

- Naši kamenolomi otvaraju svoja vrata istraživačkim projektima
- Konkurs otvoren za studente i istraživače
- Osmislite Projekat koji promovise bioraznovrsnost na kamenolomu
- Rad na terenu za projekte koji prođu u finale od marta do septembra 2012.
- Nagrade na lokalnom nivou do 5 000 eura, a na globalnom do 30 000 eura

- **Biološka raznovrsnost i rehabilitacija**
Cilj: promovirati biološku raznolikost u rehabilitaciji kamenoloma (zaštita prirode, šumarstvo, poljoprivreda, rekreacija, stambeno područje...).
- **Biološka raznovrsnost i obrazovanje**
Cilj: razviti koncept za društvene aktivnosti koje se fokusiraju na kamenolom i biološku raznovrsnost (događaji, staze prirode, saradnja sa školama, nevladinim organizacijama, univerzitetima).
- **Upravljanje biološkom raznovrsnošću tokom ekstrakcije sirovine**
Cilj: optimizirati vrijednost biološke raznovrsnosti u kamenolomu tokom perioda ekstrakcije sirovine.

Od marta do septembra 2012, naši kamenolomi će otvoriti svoja vrata najboljim idejnim projektima da urade dodatno istraživanje za projekat. U novembru i decembru 2012. godine državni i globalni stručni žiri proglasit će najbolje projekte kako na državnom, tako i na globalnom nivou.

Učesnici iz Bosne i Hercegovine mogu se opredijeliti za kamenolom Tvornice cementa Kakanj, „Ribnica“, i svoje ideje prijaviti putem stranice www.quarrylifeaward.ba. U okviru promocije ovog konkursa održane su i prezentacije u Kaknju, Banjaluci, Sarajevu, Zenici i Tuzli. Više detalja dostupno je na stranicama: www.quarrylifeaward.ba ili www.quarrylifeaward.com

Intervju sa dr. Scheifeleom o konkursu Živi svijet kamenoloma

Kako se došlo do ideje za konkurs Živi svijet kamenoloma?

HeidelbergCement već dugo radi na zaštiti bioraznovrsnosti. Također smo prva kompanija u našoj branši koja je sačinila smjernice za upravljanje bioraznovrsnošću. Progresivno smo gradili vodeću poziciju u upravljanju bioraznovrsnošću. Jasan cilj ove strategije je da se pruži podrška lokalnim obradivim zemeljama u procesima rada.

Kampanju za konkurs Živi svijet kamenoloma inicirao je Upravni odbor kao priliku da se poboljša profil HeidelbergCementa i njegova saradnja sa zajednicom. Kroz otvaranje nekoliko naših kamenoloma učenicima, studentima i istraživačima u mogućnosti smo proširiti znanje o i razumijevanje biološke raznovrsnosti u ovim jedinstvenim staništima.

Kako će naši kamenolomi učestvovati u ovom konkursu?

Imaćemo 15 konkursa na nacionalnom nivou na četiri kontinenta koja će se odvijati paralelno sa međunarodnim konkursom. Za Australiju je predviđen malo drugačiji vremenski raspored kako bi se uklopio u ljetni period. Zadovoljstvo mi je bilo vidjeti entuzijazam usmjeren na ovaj konkurs. Svaka država će promovirati svoje nacionalno takmičenje pod okriljem svog lokalnog imena dok će u isto vrijeme održavati vezu sa globalnim imenom HeidelbergCementa i globalnim takmičenjem.

Zašto je ovaj konkurs važan za naše poslovnice?

Dobri odnosi sa zajednicom su svugdje važni i nije neuobičajeno da se za aktivnosti kamenoloma nema

razumijevanja po pitanju vrijednosti koju oni mogu dati bioraznovrsnosti. Međutim, važno je imati interakciju sa zajednicama kako bi se isplanirala najbolja buduća upotreba zemlje.

Zahvaljujući ovom konkursu možemo pokazati da su aktivnosti iskopavanja u potpunosti kompatibilne sa zaštitom prirode. To je način da se nadopuni i podijeli naučno znanje i promovira okolišni obrazovni projekti.

Kakav je odgovor naučne zajednice?

Već možemo reći da su biolozi oduševljeni da mogu imati kontrolisani pristup za proučavanje na tako jedinstvenim lokacijama. Svjesni su činjenice da kamenolomi nude drugačija staništa u odnosu na okruženje i da su često bogati vrstama kojih nema u okruženju. To ih čini interesantnim za proučavanje.

Vjerujemo da imamo dosta iskustva za internu i eksternu razmjenu. S obzirom da su kamenolomi vitalni za naše poslovanje važno je da se brinemo o međusobnom uticaju naših operacija i prirode tamo gdje radimo. Želimo da se na nas gleda kao na odgovornu kompaniju koja pruža značajan pozitivan doprinos bioraznovrsnosti.

Radnici zemljoradnici

Dobojsko polje kod Kaknja, u neprednoj blizini Tvornice cementa Kakanj, decenijama je obrađivano i uvijek je davalo svojim vlasnicima dobre plodove. Tokom rata brojni mještani ovog naselja preživjeli su zahvaljujući dobroj zemlji i dobrom urodu. Kakvo je danas stanje javili su nam naši zaposlenici koji su mještani ovog naselja, Elvedin Hadžić i Munir Krahodžić, koji su u jesen 2011. godine ubrali rekordne količine povrća, a krastavci i tikve su porušili sve rekorde u veličini i težini.

Bez greške

Početkom septembra, tačnije, u periodu od 6. do 9. septembra 2011. godine, Federalno ministarstvo za okoliš i turizam (FMOIT) organizovalo je obuku za inspektore za zaštitu okoliša i izdavače okolišnih dozvola pod nazivom „Izgradnja kapaciteta u vezi usklađivanja sa zakonodavstvom iz oblasti zaštite okoliša kroz bolje razumijevanje problematike i identifikacija ciljnih rješenja.“ Obuka, koju je pohađalo više od 40 inspektora i izdavača dozvola iz cijele Bosne i Hercegovine, izvedena je u skladu sa planom i programom novog regionalnog programa Europske unije pod nazivom „Regionalna mreža zaštite okoliša pristupnih zemalja Zapadnog Balkana“ – Regional Environmental Network for Accession/ RENA.

Voditelji ovog programa obuke su bili eminentni inostrani stručnjaci iz ove oblasti, a u razmjeni iskustava iz predmetne problematike učestvovali su i predstavnici iz Republike Hrvatske i Makedonije.

Tvornici cementa Kakanj pripala je čast da aktivno sudjeluje u programu kao kompleksno industrijsko postrojenje koje je ispunilo sve uslove za dobijanje okolišne dozvole. Sudionici su upoznati sa osnovama integralne okolišne dozvole i načinom podnošenja zahtjeva za okolišnu dozvolu, planiranje inspekcije na licu mjesta, monitoringom i samo-monitoringom za velika postrojenja, nakon čega su izvršili analizu izdate okolišne dozvole za Tvornicu cementa Kakanj, a onda je obavljena i posjeta Tvornici sa simulacijom inspeksijskog nadzora, 3.dana obuke, 08.09.2011.godine.

Opća ocjena sudionika iz Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko Distrikta je bila veoma pozitivna, jer je obuka bila vrlo zanimljiva sa konkretnim vježbama i rješenjima iz prakse. Posebne pohvale dobila je Tvornica cementa Kakanj koja je od inspeksijskog tima dobila najveće ocjene i simulaciju prošla bez greške.

Sigurni i zdravi

U cilju podizanja svijesti o značaju brige o zdravlju i nošenju zaštitne opreme, ove godine po prvi put se u cijeloj HeidelbergCement grupaciji odvijala *Sedmica sigurnosti (Safety Week)*. Briga za sigurnost i zdravlje na radnom mjestu jedan je od najvažnijih principa poslovanja HeidelbergCement grupacije i svih njenih poslovnica jer se zaposleni smatraju najvažnijom karikom u lancu uspjeha ove kompanije.

Tim povodom, u Tvornici cementa Kakanj, kao i u njenim poslovnicama u Banja Luci i Sarajevu, te u kćerkama kompanijama TBG BH i TBG Beton (Hrvatska), organizovane su dodatne obuke koje se odnose na važnost nošenja zaštitne opreme i čuvanje zdravlja, ne samo za zaposlenike, nego također i za radnike drugih kompanija koje pružaju usluge i izvode radove za

Tvornicu cementa Kakanj. Također je za sve zaposlene organizovan sistematski ljekarski pregled koji je uključio detaljne pretrage. Kako bi se uključile i porodice zaposlenih, za djecu zaposlenika organizovan je konkurs za likovne radove na temu „Sigurni i zdravi zajedno“ koji su bili izloženi u prostorijama Tvornice cementa Kakanj. „Jako nam je važno da svi naši zaposleni budu zdravi i da na pravi način koriste zaštitnu opremu tokom rada, jer ništa ne može zamijeniti zdravlje,“ kaže Izudin

Neimarlija, izvršni direktor za proizvodnju i tehnička pitanja. „Želimo da se naši radnici osjećaju sigurno i dobro na radnom mjestu što im omogućava da se poslije rada na pravi način posvete svojim najmilijim. Neophodno je da svako od nas shvati da mora biti odgovoran za svoju sigurnost na radnom mjestu, jer statistike pokazuju da je ljudski faktor uzrok većine nesreća na radnom mjestu. A s ponosom mogu istaći da je Tvornica cementa Kakanj, zajedno sa svojim poslovnicama, među najboljim kompanijama HeidelbergCement grupacije sa najmanjim brojem povreda u posljednjih nekoliko godina.“

Posebna pažnja tokom ove sedmice posvećena je pokaznim vježbama protivpožarne zaštite, uključujući vježbu upotrebe aparata za gašenje požara, dok je uz učešće Profesionalne vatrogasne jedinice Kakanj glavna praktična vježba gašenja požara na više lokacija

siguran rad / safe work **Healthy life**

SEDMICA SIGURNOSTI - SAFETY WEEK
17-24. oktobar 2011.

Briga za sigurnost i zdravlje na radnom mjestu jedan je od najvažnijih principa poslovanja HeidelbergCement grupacije i svih njenih poslovnica. U cilju podizanja svijesti o značaju brige o zdravlju i nošenju zaštitne opreme, ove godine po prvi put se u cijeloj HeidelbergCement grupaciji odvijala *Sedmica sigurnosti (Safety Week)*.

Poziva dr. Scheffleca

U okviru sedmice sigurnosti i zdravlja na radnom mjestu, pozivamo vas da učestvujete u konkursu za likovne radove na temu „Sigurni i zdravi zajedno“ koji su bili izloženi u prostorijama Tvornice cementa Kakanj. Također je za sve zaposlene organizovan sistematski ljekarski pregled koji je uključio detaljne pretrage. Kako bi se uključile i porodice zaposlenih, za djecu zaposlenika organizovan je konkurs za likovne radove na temu „Sigurni i zdravi zajedno“ koji su bili izloženi u prostorijama Tvornice cementa Kakanj.

Nosite zaštitnu opremu onako kako je propisano i slijedite radna uputstva kako bi sačuvali svoje zdravlje

Sigurni i zdravi zaposlenici bit će sigurno i zdravo poslovanje, zdrava kompanija i garantira boljitak našim zaposlenicima.

KAKANJ CEMENT **TBG BH** **TBG BETON**

i spašavanje unesrećenog održana u četvrtak, 27.10. 2011. Vježbi su prisustvovali mnogobrojni gosti, uključujući predstavnike svih vatrogasnih društava i štabova civilne zaštite sa područja Zeničko-Dobojskog kantona. Ovom prilikom direktor Neimarlija uručio je donaciju Vatrogasnoj jedinici Kakanj u iznosu od 3.000 KM, te izjavio da je ovo nastavak podrške koju Tvornica cementa Kakanj redovno pruža lokalnoj zajednici.

„Pored jako dobrih poslovnih rezultata koje postižemo već godinama, te visokih standarda zaštite okoliša koji su postali svakodnevna praksa u našoj tvornici, ovim putem želimo pokazati da su nam u procesu uspjeha naši zaposleni i njihova sigurnost na prvom mjestu, te kroz ove vježbe i predavanja nastojimo podići svijest o opasnostima i stvoriti okruženje u kojem nema povreda na radu,“ dodao je Neimarlija.

Uspješna kampanja putem postera

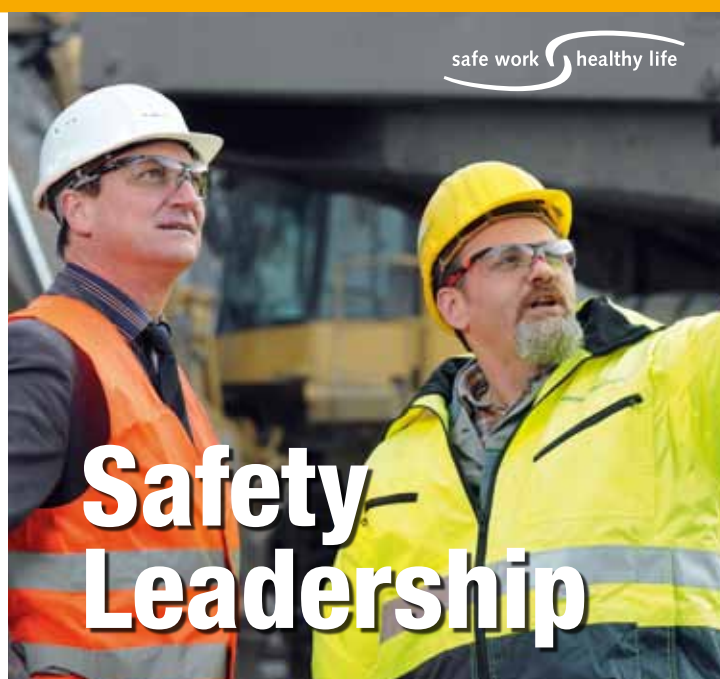
Od prošle godine do danas objavljena je serija od pet postera vezano za sigurnost u cilju promocije sigurnosnih priručnika HeidelbergCementa i podizanja svijesti o ovom pitanju kod naših i zaposlenika trećih lica.

Otprilike svaka tri mjeseca objavljan je novi poster i, zajedničkim snagama Komunikacija i Odjeljenja zaštite na radu, preveden na lokalne jezike. Na posterima su se našle različite fotografije putem kojih se nastojao povećati efekat i prihvatjanje.

Naše zdravlje je naše blago

U cilju zaštite zdravlja zaposlenih i posjetilaca, donesena je odluka da se u svim prostorijama Tvornice cementa Kakanj, uključujući i poslovnice u Sarajevu i Banjaluci, zabrani konzumiranje cigareta. „Stalno ponavljamo da su naši zaposleni naše najveće bogatstvo, i naš je zadatak da to bogatstvo čuvamo kako najbolje možemo,“ kazala je Zehra Obralijska, izvršni direktor za ekonomske i

Upotreba postera unutar cijele Grupe dobar je primjer zajedničkog pristupa da se zdravlje i sigurnost (H&S) integriše u korporacijsku kulturu HeidelbergCementa.

finansijske poslove. „Na ovaj način nastojimo motivirati naše zaposlene da vode veću brigu o svom zdravlju i zdravlju svojih kolega. Iskreno se nadam da će ova odluka mnoge potaknuti da u potpunosti odbace ili barem svedu na minimum konzumaciju cigareta.“

Gospođa peć s novim prstenom

Redovni generalni remont postrojenja počeo je 01. novembra 2011. godine, završen je 15. decembra, odnosno pet dana prije planiranog roka, a o remontu smo razgovarali sa kolegom Hakijom Salkićem, rukovodiocem Službe održavanja, koji je i ove godine imenovan za menadžera generalnog remonta.

Info Silos: Možete li nam reći koje su glavne aktivnosti provedene tokom posljednjeg generalnog remonta?

Hakija Salkić: Glavni zahvat tokom posljednjeg generalnog remonta odnosio se na investiciju zamjene ulazne nosive stanice rotacione peći. Ovaj projekat, odnosno zamjena ulazne stanice RP je uključivala: zamjenu dijela plašta rotacione peći u dužini od 2600 mm, zamjenu nosivog prstena, zamjenu podložnih ploča, zamjenu bočnih graničnika i zamjenu nosivih odzivnih kola, sveukupne težine od 75 tona.

Cilj realizacije ovoga projekta je što u posljednjih nekoliko godina funkcija rotacione peći sa starim rješenjem nije bila u skladu sa najnovijim standardima, odnosno tehničkim rješenjima vezivanja nosivog prstena, podložnih ploča i plašta rotacione peći, a sve je to direktno uticalo na stabilnost u radu RP. Staro konstrukcijsko rješenje je zahtijevalo stalne popravke kao što su zavarivanje pukotina na mjestima spajanja podložnih ploča za plašt RP, dok je prevelika zračnost između nosivog prstena i podložnih ploča izazvana trošenjem nosivog prstena i podložnih ploča direktno uticala na nestabilnost u radu peći. Istrošenost bočnih graničnika, istrošenost odzivnih kola je takođe uticala na nestabilan rad peći, kao i njeno aksijalno pomijeranje tokom rada. Novo konstruktivno rješenje daje mogućnost eliminisanja navedenih nedostataka, obzirom da je moguća promjena podložnih

ploča i bočnih graničnika bez promjene nosivog prstena pošto iste nisu direktno zavarene za plašt peći. Na taj način je moguće postići odgovarajuću, odnosno projektnu zračnost između nosivog prstena i podložnih ploča koja iznosi 6-8 mm u hladnom stanju. Sa ovom zamjenom ćemo postići daleko stabilniji i mirniji rad rotacione peći, a time i smanjiti troškove koji su se odnosili na česte popravke pomenute nosive stanice.

IS: Koje su firme učestvovala na izvođenju ove investicije i koja je vrijednost ove investicije?

Salkić: Proizvođač nosive stanice (dio plašta rotacione peći $\varnothing 4550/\varnothing 4400 \times 2600$ mm, nosivi prsten $\varnothing 5400/\varnothing 4646 \times 880$ mm, podložne ploče 20 kom, bočne graničnike, odzivna kola sa osovinama) je firma „Sinoma“ Kina, a ugradnju, odnosno montažu je radila kompanija „Titan“ iz Mađarske. U ovaj projekat investirali smo 1 milion KM.

Salkić: U sklopu gore spomenutog projekta izvršena je zamjena vatrostalnog ozida u rotacionoj peći u dužini od 35 metara. Ukupno je ugrađeno oko 300 tona vatrostalne opeke raznih formata, a sve u izvedbi kompanije „Šamoter“ Zenica. Ono što bih ovom prilikom također istakao je zamjena dotrajalih i oštećenih vreća u vrećastom filteru – zamijenjeno je oko 1500 komada vreća. Moram reći da, iako je naš filter sa postojećom strukturom vreća mogao nastaviti sa radom uz otprašivanje niže od onog propisanog zakonom, odlučili smo da u protekle dvije godine izvršimo zamjenu svih vreća u vrećastom filteru. Vrećasti filter ima šest komora i 3000 kom vreća, tako da su trenutne naše emisije prašine i dalje za 80-90% manje od onih propisanih zakonom.

Isto tako, zamijenili smo rotor na „ID“ ventilatoru zajedno sa novom osovinom i ležajevima, a sve zbog prisutnosti povećanih vibracija koje su nastajale kao posljedica stvranja naljepa na lopaticama rotora, što je limitiralo broj okretaja rotora, a sve to je to direktno uticalo na broj okretaja rotacione peći odnosno njen kapacitet ili dnevnu proizvodnju klinkera. Sa ovom zamjenom smo vibracije doveli u okviru normalnih vrijednosti, što je veoma značajno kada je u pitanju dnevna proizvodnja klinkera.

IS: Šta biste istakli od ostalih aktivnosti?

Salkić: Provedene su i sve ostale redovne remontne aktivnosti, odnosno revizija svih postrojenja na hladnoj i toploj liniji, redovna zamjena ulja u svim reduktorima, kao i redovna zamjena istrošenih dijelova. Želim istaknuti da su sve aktivnosti remonta planirane i praćene kroz softver MS Project što je značajno olakšalo upravljanje svim aktivnostima i troškovima, što je u konačnici omogućilo njihovu optimizaciju i značajne uštede. Ukupni budžet planiran za remont, uključujući i investiciju zamjene ulazne nosive stanice rotacione peći, iznosio je 1.823.000 KM, dok su stvarni troškovi iznosili oko milion i po KM. Također želim istaći da je svaka minuta i svaka aktivnost provedena na remontu pokrivena radnim nalogom kroz SAP sistem, te da je radni potencijal maksimalno iskorišten.

IS: Jeste li zadovoljni postignutim rezultatima?

Salkić: Na osnovu prvih dvadesetak dana rada postrojenja mogu reći da je po pitanju tehničke ispravnosti ocjena za remont veoma visoka.

IS: Želite li još nešto dodati na kraju?

Salkić: Ovom prilikom bih se zahvalio svima koji su bili dio projektnog tima na njihovom maksimalnom zalaganju da još jedan remont uspješno privedemo kraju uz značajne uštede i pet dana prije planiranog roka.

Silos klinkera

Izgradnja novog silosa klinkera jedna je od najvećih investicija Tvornice cementa Kakanj od kada je ušla u prestižnu porodicu svjetskog proizvođača građevinskih materijala HeidelbergCement Group. „U pitanju je potpuno ekološka investicija vrijedna 14 miliona KM, a primarna svrha ove investicije je da se eliminišu sekundarne emisije prašine,“ kazao je Izudin Neimarlija, izvršni direktor za proizvodnju i tehnička pitanja. „Izgradnja silosa klinkera je još jedan od naših napora da životno okruženje naših radnika i svih naših sugrađana učinimo što ugodnijim i ekološki naprednim.“

Projekat podrazumijeva konstrukciju silosa klinkera, te uključuje transportni sistem od postojećih silosa klinkera do novog silosa, transportni sistem od silosa klinkera do

dozirne vage, sisteme otprašivanja za sve transportere. Projektna dokumentacija izrađena je 2009. godine, dok su sve neophodne dozvole dobivene tokom 2010. godine. Radovi na temeljima i betoniranju zidova silosa započeli su odmah po dobivanju potrebnih dozvola.

Polovinom septembra 2011. godine bili smo svjedoci brzog izranjanja novog silosa. „Gradilo se danonoćno bez prekida jer su betonski radovi rađeni metodom klizne oplata uz upotrebu brzovezujućeg betona. Dakle, radi se o prvoj prednapregnutoj betonskoj konstrukciji ovog oblika u Tvornici cementa Kakanj a i šire u BiH,“ objašnjava Elvedin Hadžić, rukovodilac Pogona građevinskog održavanja. „To, u suštini, znači da se objekat steže čeličnim sajlama kojima se postiže velika

nosivost objekta koji treba izdržati količinu od 70.000 tona klinkera.“

Svi armirano-betonski i čelični radovi (krovná konstrukcija sa pripadajućim objektima, poprečni transporter, most koji povezuje stare sa novim silosom, pretovarna stanica iznad starih silosa) su završeni kao i dio samog prednaprezanja koje je trenutno stopirano zbog niskih temperatura. „Napravili smo i hladnu probu novomontiranog transportnog sistema sa otprašivačima, i sve radi besprijekorno,“ kaže Hadžić. „Nakon utezanja silosa prelazimo na tehnički prijem objekta a onda i stavljanje u upotrebu.“

Projekat je rađen prema modernim i ekološki naprednim svjetskim standardima primjenjivim na ovu vrstu objekata, a projektnu dokumentaciju radila je firma Kottmann Engineering GmbH iz Njemačke. Izvođač radova za temelje i tunele silosa radila je kakanjska firma Trgošped d.o.o, dok su podizvođači bili Deela d.o.o. Kakanj, za ispomoć u radnoj snazi i Arel d.o.o. Zenica, za armaturu. Izvođač radova za zidove silosa je Radnikgradnja d.o.o. Lukavac, a podizvođači Arel d.o.o. Zenica za armaturu, TBG BH d.o.o. za isporuku betona, a GMK d.o.o. Kakanj za ispomoć u radnoj snazi. Izradu i montažu čelične konstrukcije poprečnog transportera radila je firma Rudstroj d.o.o. Kakanj uz ispomoć firme Metalno d.o.o Zenica. Rudstroju je također povjerena montaža čelične konstrukcije krova i pripadajućih objekata (transporter i penthouse), za čiju

izradu i dopremu je bila zadužena kompanija Hoffmeier Industrieanlagen GmbH +Co iz Njemačke. Izradu i isporuku opreme (transportere i vrećaste otprašivače) radile su zajedno firme Scheuch GmbH i Aumund Fordertechnik GmbH iz Njemačke. Što se tiče radova na prednaprezanju silosa, svu opremu (kotve, sajle) radila je kompanija DWK iz Njemačke, dok radove na prednaprezanju izvodi IMS Beograd

Sistem za prikupljanje i tretman oborinskih voda

U septembru 2011. godine pristupili smo implementaciji još jedne ekološke investicije vrijedne oko pola miliona KM. Naime, radi se o tretmanu oborinskih voda koje će se uskoro, putem postojeće oborinske kanalizacijske mreže, skupljati u objektu taložnice, gdje će se vršiti taloženje čvrsti čestica,

dok će prečišćena voda dalje ići u ranije ugrađen uljni separator. Tu će se dodatno čistiti, pa tek onda novim cjevovodom ispuštati u tok rijeke Bosne. Ovim projektom Tvornica cementa Kakanj u potpunosti zatvara krug maksimalne brige i zaštite zraka, vode i tla u krugu proizvodnje.

Slavili smo 33. rođendan

15. decembra 2011. godine, u prostorijama Tvornice cementa Kakanj upriličeno je svečano obilježavanje 33 godine uspješnog postojanja i rada ovog kolektiva. Tradicionalnom druženju prisustvovao je veliki broj radnika, penzionera i članova porodica preminulih i poginulih radnika.

Izvršni direktor za proizvodnju, Izudin Neimarlija, pozdravio je sve prisutne i zahvalio se na odazivu. „Veliko mi je zadovoljstvo pozdraviti vas ispred kolektiva Tvornice cementa Kakanj, koja i ove godine, uprkos teškim ekonomskim uslovima, bilježi pozitivne rezultate. Većina vas bila je tu prije 33. godine kada su u našoj tvornici proizvedene prve tone „sivog zlata“ i kada smo uspostavili temelje za uspješno poslovanje tokom ove 33 godine postojanja naše firme. Hvala vam za vrijeme

i napore koje ste uložili i ulažete u ovu Tvornicu, jer zahvaljujući našim ljudima mi smo i danas jedna od najuspješnijih kompanija u Bosni i Hercegovini i šire.“ Za sve zaposlenike, penzionere i porodice poginulih i preminulih radnika obezbijedene su novčane nagrade i prigodni pokloni, kao i svečani ručak. Pored toga, radnicima koji slave 25 godina rada u Tvornici cementa Kakanj, Esedu Pipi i Bekiru Helji, uručene su zahvalnice i tradicionalni poklon, ručni sat.

Donacija računara STŠ "Kemal Kapetanović"

Povodom Dana Tvornice cementa Kakanj, Uprava ovog kolektiva donijela je odluku da u cilju unapređenja obrazovanja na području općine Kakanj opremi informatički kabinet Srednje tehničke škole „Kemal Kapetanović“. Informatički kabinet ove škole od danas je bogatiji za četrnaest modernih računara i isto toliko sedamnaest-inčnih LCD monitora, na kojima će učenici moći da praktično uče i usavršavaju rad na računarima. Donaciju je zvanično uručio izvršni direktor Tvornice cementa Kakanj, Izudin Neimarlija.

„Kao društveno odgovorna kompanija, Tvornica cementa Kakanj je maksimalno posvećena poticaju razvoja društvene zajednice. Svake godine Tvornica cementa Kakanj izdvaja značajna finansijska sredstva za različite vidove pomoći i podrške općini Kakanj i mjesnim zajednicama u okruženju na polju obrazovanja, zdravlja, kulture i sporta,“ kazao je Neimarlija. „Obećali smo da ćemo svaki put kada budemo raspolagali većim brojem računara opremiti informatički kabinet jedne škole. Ove

godine smo odlučili da to bude STŠ Kemal Kapetanović, u kojoj učenici koji stiču zvanje tehničara trebaju i moraju ići u korak sa naprednim tehnologijama i imati pristup modernim tehnologijama.“ Direktor Neimarlija je istakao da su ovakve donacije trajno opredjeljenje Tvornice cementa Kakanj jer je obrazovanje jedan od najvažnijih temelja ekonomskog napretka.

„Želim se zahvaliti Tvornici cementa Kakanj na stalnoj podršci koju pružaju našoj školi, jer svake godine izdvoje sredstva da nam pomognu u realizaciji naših projekata unapređenja nastavnog procesa. S obzirom na veoma teško stanje u našem obrazovnom sistemu, već godinama se borimo da obezbijedimo bilo kakvu opremu za naš informatički kabinet. Donacija kakanjske cementare je došla u pravi čas i u prave ruke, i siguran sam da će naša djeca svojim rezultatima opravdati ovo povjerenje, a svoje znanje i ciljeve podići na višu razinu“, kazao je Amir Lopo, direktor Srednje tehničke škole „Kemal Kapetanović“ Kakanj.

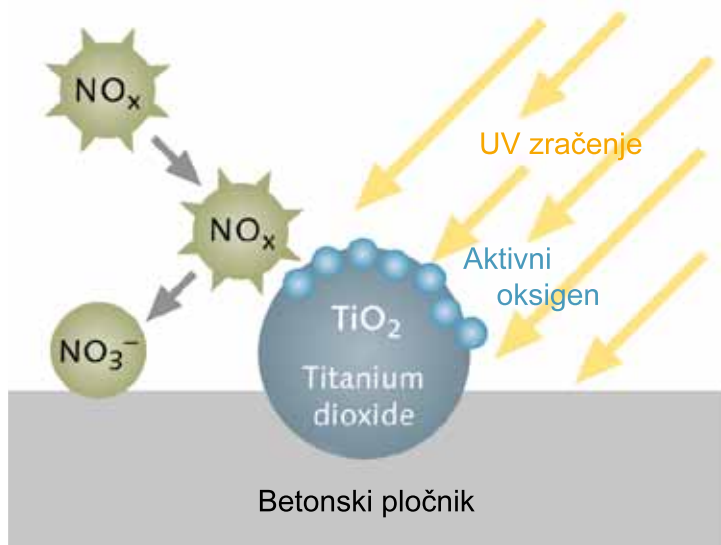

TioCem® - visokotehnološki cement za smanjenje zagađenosti zraka

Zagađenje nastalo od izduvnih plinova štetno je za zdravlje ljudi i jedan je od glavnih problema naših gradova. Polutanti, posebno azotni oksid (NO_x) povećavaju rizik od infekcija koje se prenose zrakom i narušavaju funkciju dišnih organa. Najveća količina NO_x -a emituje se u automobilskom saobraćaju, što znači u neposrednom ljudskom okruženju. Ovi azotni oksidi, posebno ljeti, formiraju, u prizemnim slojevima zraka, ozon štetan po zdravlje.

HeidelbergCement je razvio cement koji rastvara zračne polutante kroz foto-katalizatorsku reakciju – naziv ovog cementa je TioCem. TioCem pruža priliku da se u bliskoj budućnosti značajno poboljša kvalitet života u našim gradovima.

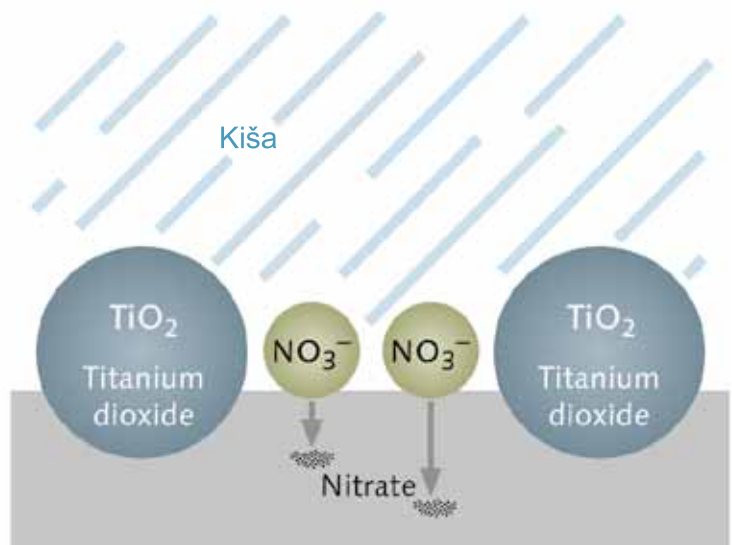
Proces reakcije smanjenja NO_x uz pomoć TioCem-a

Titanij dioksid – prirodni foto-katalizator

TioCem je cement koji sadrži titanij dioksid. Razlika između titanij dioksida koji se koristi ovdje i normalnog bijelog pigmenta je njegova nano-kristalinska struktura. Ovaj nano-kristalinski titanij dioksid je foto-katalizator. Foto-katalizatorska reakcija koju aktivira dnevno svjetlo rezultira oksidiziranim reagentima koji pretvaraju štetni NO_x u bezopasni NO_3 .

Tokom sunčanog vremena zrak se može čistiti foto-katalizom pošto to dovodi do eliminacije do 90% azotnih oksida, aldehida, benzena i hlornih aromatičnih spojeva. Čak i kad je vrijeme loše, i sunce ne sja direktno a UV zračenje je nisko, do 70% polutanata se i dalje eliminiše. Foto-katalitička reakcija se može ponoviti u bilo koje vrijeme, a foto-katalizator se ne troši.

Najvažnija polja primjene TioCem-a

- krovne ploče
- pločnici
- površine saobraćajnica
- elementi za zaštitu od buke
- elementi vizuelne zaštite
- fasadni elementi
- sigurnosne barijere

Sa TioCem-om, cementom kojim se na mjerljiv način smanjuje zagađenje zraka, HeidelbergCement daje značajan doprinos zaštiti okoliša. Zbog efekta smanjenja azotnih oksida, upotreba TioCem-a posebno ima smisla u područjima gustog saobraćaja.

Najvažnije činjenice o TioCemu®

- TioCem® je vrhunski cement koji smanjuje nivo azotnih oksida (NOx) putem integrisane foto-katalize.
- Foto-katalistička oksidacija NOx u bezopasni NO3 je kontaktna reakcija koju aktivira svjetlo i odvija se samo na površini.
- Proizvedeni NO3 nije toksičan niti je opasan za zdravlje. Reaguje sa kalcijum hidroksidom na betonskoj površini i naredna kiša ga sapere.
- Nivo foto-katalističke oksidacije zavisi od intenziteta svjetla i protoka vazduha. U laboratorijskim testovima 40% NOx je odmah oksidiralo u NO3.
- Prirodno dnevno svjetlo je dovoljno za pokretanje foto-katalizacijskog efekta.
- Foto-katalizator se ne troši tokom foto-katalističke reakcije. Siguran je za masovnu upotrebu i pruža dugoročnu zaštitu.
- Nanokristalin TiO2 se koristi za TioCem®. TiO2 se koristi u mnogim svakodnevnim proizvodima, kao što je, na primjer, kozmetika.
- TioCem se može koristiti kao bilo koji drugi cement, nisu neophodne specijalne mjere.
- TioCem cement ispunjava zahtjeve norme EN 197 dio 1. Osobine procesiranja i izdržljivosti ovog cementa iste su kao i kod standardnog cementa, pa stoga nije neophodno nikakvo dodatno tehničko odobrenje.

Dokazani kvalitet

TX Active ® je oznaka za kvalitet za foto-katalističku aktivnost građevinskih materijala, koja se koristi širom Evrope.

U saradnji sa kompanijom Italcementi S.p.A. koja izdaje licencu, definirani su striktni standardi za cement kao i za sve finalne proizvode. TX Active ® je oznaka za dugotrajnu foto-katalističku funkcionalnost gotovog proizvoda.

Povjerenje je dobro, ali mi se oslanjamo na kontrolu

Inovacije postaju dijelom svakodnevnog života samo ako se za njih definišu visoki standardi kvalitete za sve korake procesa. Pored već visokih zahtjeva za proizvodnju cementa i betona definisanim u mnogobrojnim standardima i pravilnicima, TX Active ® oznaka je garant foto-katalističke aktivnosti. Foto-katalistička funkcionalnost kontroliše se već tokom proizvodnje TioCem-a.

Kako bi osigurali da i cement i finalni proizvodi zadovoljavaju visoke zahtjeve znaka TX Active ®, u HeidelbergCementu također kontrolišemo i foto-katalističku aktivnost finalnih proizvoda na licu mjesta.

TX Active ® - licencirana garancija za optimalne rezultate

Impresum

Info silos – interno glasilo Tvornice cementa Kakanj
Broj: 30-31, zima 2011/2012.

Izdavač:
Tvornica cementa Kakanj d.d. Kakanj
Selima ef. Merdanovića 146
72240 Kakanj
Tel: 032 557 500
Fax: 032 557 600

Za izdavača:
Branimir Muidža, generalni direktor
e-mail: branimir.muidža@heidelbergcement.com

Uredništvo:
Emina Dedić emina.dedic@heidelbergcement.com
Mahira Softić mahira.softic@heidelbergcement.com

DTP: Emina Dedić

Štampa: Atlantik BB d.o.o. Banja Luka

Broj strana: 20

Tiraž: 350 primjeraka

